

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO KLASA IV

Uczniów obowiązują wiadomości i umiejętności nabyte w klasach IV - VI.
(Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych).

OCENA CELUJĄCA

Doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności.
Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie.
Aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
Z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim.
Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym.
Wzorowo wykonuje zadania dodatkowe.
Odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów.
Współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań.
Wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.
Interpretuje głosowo utwory poetyckie.
Uczestniczy w rozmowie na zadany temat.
Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.
Dokonuje selekcji informacji.
Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje.
Sprawnie korzysta ze słownika języka polskiego oraz ortograficznego.
Posiada umiejętności z zakresu nauki o języku wyższe niż przewidywane w programie nauczania klasy IV.

OCENA BARDZO DOBRA

I Kształcenie literackie i kulturowe

1. Czytanie utworów literackich

Uczeń bez trudu trafnie omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji.
Rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie oraz wskazuje jego cechy gatunkowe.
Zna i zawsze rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, ożywienie.
Sprawnie rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, rym, strofę, refren.
Bardzo sprawnie opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność.
Odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze.
Zawsze charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach.

Bardzo sprawnie rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową.
Samodzielnie wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy.
Bardzo sprawnie określa tematykę oraz problematykę utworu.
Dokładnie nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst.
Sprawnie objaśnia znaczenia dosłowne (w tekstach).
Bez problemu przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia.
Wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenia oraz elementy o kulturze.
Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach oraz określa wartości ważne dla bohatera.

2. Odbiór tekstów kultury

Uczeń określa temat i główną myśl tekstu.
Wyraźnie dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie).
Bardzo sprawnie odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych.
Bardzo dobrze charakteryzuje komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy.
Samodzielnie wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny i film (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka).
Dokonyuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny).
Świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

II Kształcenie językowe

1. Gramatyka języka polskiego

Uczeń sprawnie rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście. Bezbłędnie odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych.
Dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi.
Sprawnie rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi.
Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.
Poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki oraz używa we właściwych kontekstach.
Nazywa części zdania (podmiot, orzeczenie, określenie) i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach.
Określa funkcję wyrazów poza zdaniem.
Sprawnie rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące oraz stosuje je uwzględniając cel wypowiedzi.
Rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej.
Przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie.

2. Zróżnicowanie języka

Rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.
Dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi.
Zwykle rozróżnia synonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych

wypowiedziach.

3. Komunikacja językowa i kultura języka

Uczeń samodzielnie identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi.

Trafnie określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi.

Doskonale rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba.

Rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady.

4. Ortografia i interpunkcja.

Uczeń zawsze pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni.

Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka.

III Tworzenie wypowiedzi

1. Elementy retoryki

Uczeń aktywnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat. Tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny.

Dokonuje selekcji informacji.

2. Mówienie i pisanie

Uczeń bardzo sprawnie tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia.

Doskonale wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym i z następstwem pauz. Sprawnie tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu. Bardzo chętnie opowiada o przeczytanym tekście.

Tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.

IV Samokształcenie

Uczeń systematycznie doskonali ciche i głośne czytanie.

Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji.

Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości.

Z ciekawością poznaje życie kulturalne swojego regionu.

Rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się nowymi technologiami oraz zasobami internetowymi.

OCENA DOBRA

I Kształcenie literackie i kulturowe

1. Czytanie utworów literackich

Uczeń wskazuje elementy świata przedstawionego oraz wyszczególnia obrazy poetyckie w poezji.

Rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie oraz wskazuje jego cechy gatunkowe.

Rozpoznaje w tekście literackim zarówno epitet, jak i porównanie, wyrazy dźwiękonaśladowcze oraz ożywienie.

Rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren.

Najczęściej opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność.

Przeważnie odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze.

Z powodzeniem charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach.

Najczęściej potrafi rozróżnić narrację pierwszoosobową i trzecioosobową.

Nie ma problemu ze wskazaniem w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych.

Najczęściej potrafi określić tematykę oraz problematykę utworu.

Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst.

Objaśnia znaczenia dosłowne w tekstach.

Umiejętnie przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia.

Najczęściej wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenia oraz elementy o kulturze.

Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach oraz określa wartości ważne dla bohatera.

Wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera.

2. Odbiór tekstów kultury

Uczeń bez problemu określa temat i główną myśl tekstu.

Dostrzega relacje między poszczególnymi częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie).

Odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych.

Charakteryzuje komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy.

Wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny i film (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka).

Potrafi odnieść treści tekstów kultury do własnego doświadczenia.

II Kształcenie językowe

1. Gramatyka języka polskiego

Uczeń rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście. Potrafi odróżnić części mowy odmienne od nieodmiennych.

Najczęściej dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi, rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: rozumie ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście.

Rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi.

Na ogół stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.

Przeważnie nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie i określenie).

Wyraźnie rozpoznaje wypowiedzenia oraz stosuje je uwzględniając cel wypowiedzi.

Rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej.
Najczęściej przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie.

2. Zróznicowanie języka

Uczeń najczęściej poprawnie wskazuje główne cechy języka mówionego i języka pisanego. Przeważnie rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Rozróżnia synonimy i stosuje we własnych wypowiedziach.

3. Komunikacja językowa i kultura języka

Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi.
Najczęściej rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała).
Rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba.

4. Ortografia i interpunkcja

Uczeń pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni.
Najczęściej poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka.

III Tworzenie wypowiedzi

1. Elementy retoryki

Uczeń uczestniczy w rozmowie na zadany temat.
Tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź.
Dokonuje selekcji informacji.

2. Mówienie i pisanie

Uczeń tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia.
Wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym. Tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu.
Najczęściej opowiada o przeczytanym tekście.
Zazwyczaj tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, redagowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.

IV Samokształcenie

Uczeń doskonali ciche i głośne czytanie.
Na ogół korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje.
Korzysta ze słownika języka polskiego i ortograficznego.

Poznaje życie kulturalne swojego regionu.

Zazwyczaj rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się nowymi technologiami oraz zasobami internetowymi.

OCENADOSTATECZNA

I Kształcenie literackie i kulturowe

1. Czytanie utworów literackich

Uczeń zazwyczaj poprawnie omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji.

Najczęściej poprawnie rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie oraz wskazuje jego cechy gatunkowe.

Zna i zazwyczaj rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, ożywienie.

Przy pomocy nauczyciela rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren.

Odróżnia dialog od monologu.

Wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych.

Potrafi określić tematykę utworu.

Na ogół potrafi przedstawić własne rozumienie utworu i je uzasadnia.

Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach oraz określa wartości ważne dla bohatera.

2. Odbiór tekstów kultury.

Uczeń określa temat i główną myśl tekstu.

Dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie).

Odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych.

Charakteryzuje komiks jako tekst kultury.

II Kształcenie językowe

1. Gramatyka języka polskiego

Uczeń zazwyczaj rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście. Odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych (łatwe przykłady).

Na ogół rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika i oraz określa ich funkcje w wypowiedzi (łatwe przykłady).

Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.

Najczęściej rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone.

Na ogół nazywa części zdania.

2. Zróznicowanie języka

Zazwyczaj rozróżnia synonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach.

3. Komunikacja językowa i kultura języka

Uczeń zazwyczaj identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi.

Na ogół rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała).

Rozumie pojęcie głoska, litera, sylaba.

4.Ortografia i interpunkcja

Uczeń pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni.
Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka.

III Tworzenie wypowiedzi

1.Elementy retoryki

Uczeń przeważnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat.

2.Mówienie i pisanie

Uczeń najczęściej poprawnie tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia.

Z reguły chętnie opowiada o przeczytanym tekście.

Tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, redagowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.

IV. Samokształcenie

Uczeń doskonali ciche i głośne czytanie.

Z pomocą nauczyciela korzysta ze słownika języka polskiego i ortograficznego.

OCENADOPUSZCZAJĄCA

I Kształcenie literackie i kulturowe

1.Czytanie utworów literackich

Uczeń z pomocą nauczyciela omawia elementy świata przedstawionego.

Z pomocą nauczyciela rozpoznaje utwór jako baśń, legendę, bajkę i opowiadanie.

Z pomocą nauczyciela odróżnia dialog od monologu.

2.Odbiór tekstów kultury

Uczeń stara się określać temat i główną myśl tekstu.

Niekiedy dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie).

II Kształcenie językowe

1.Gramatyka języka polskiego

Uczeń z pomocą nauczyciela odróżnia części mowy i części zdania.

Stara się stosować poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej (łatwe przykłady).

2.Zróżnicowanie języka

Rozpoznaje niektóre synonimy.

3.Komunikacja językowa i kultura języka

Uczeń podejmuje starania, by zidentyfikować nadawcę i odbiorcę wypowiedzi.

Z pomocą nauczyciela rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała).

Zna pojęcia: głoska, litera, sylaba.

4.Ortografia i interpunkcja

Uczeń dokłada wszelkich działań, by poprawnie używać znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka.

III Tworzenie wypowiedzi

1.Elementy retoryki

Uczeń stara się uczestniczyć w rozmowie na zadany temat.

2.Mówienie i pisanie

Uczeń z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie, opis, list, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia.

IV. Samokształcenie

Uczeń doskonali ciche i głośne czytanie zachęcony przez nauczyciela.

Z pomocą nauczyciela korzysta ze słownika języka polskiego oraz ortograficznego.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń nie opanował podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu podstawy programowej. Nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności.

Nie wykonuje zadań i poleceń nauczyciela.

Zaniedbuje wykonywanie zadań domowych.

Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania.

Nie odróżnia części mowy odmiennych i nieodmiennych.

Nie stosuje poprawnych form gramatycznych wyrazów odmiennych.

Nie dostrzega cech zróżnicowania języka.

W wypowiedziach pisemnych nie stosuje zasad ortograficznych i interpunkcyjnych.

Nie bierze udziału w rozmowach na dany temat.

Nie pozyskuje informacji.